

РЕШЕНИЕ

№ 1278

гр. София, 26.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11 състав, в публично заседание на 05.02.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Цветанка Митакева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **2610** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, във вр. с чл.203 и сл. от АПК.

Образувано е по искова молба, подадена на 16.03.2023г. от Р. Г. Т. – срещу Министерство на вътрешните работи, с която иска ответника да ѝ заплати сумата от 15 000лева обезщетение за претърпени неимуществени вреди, представляващи преживения от нея срам, унижение, неудобства и тревоги и влошено здравословно състояние от незаконосъобразно наложеното ѝ дисциплинарно наказание „Забрана за повишаване в длъжност за срок от една година“ с издадената Заповед №8121к-4260/20.10.2016г. на Министъра на МВР, за периода от 02.11.2016г., когато ѝ е била връчена заповедта до 11.04.2019г., когато е отменена с Решение №14694/28.11.2018г. на ВАС, ведно със законната лихва от образуване на производството до окончателното изплащане.

С Разпореждане от 23.03.23г. е изпратена исковата молба на ответника и му е даден едномесечен срок за отговор на основание чл.131 от ГПК. Постъпил е писмен отговор на исковата молба на 24.04.23г., като в него се заявява становище, че искът е погасен по давност, а в условията на евентуалност е неоснователен и недоказан.

В съдебно заседание ищцата се представлява от адв. Т., която поддържа исковата молба, претендира разноски на основание чл.38, ал.2 от ЗА в размер на 1750 лева и 10 лева държавна такса.

Ответникът Министерство на вътрешните работи, чрез юрисконсулт Ц. моли за отхвърляне на исковата молба като погасена по давност, неоснователна и недоказана.

Прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение, иска присъждане на юрисконсултско възнаграждение в минимален размер.

Представителят на Софийски градска прокуратура прокурор Д. изразява становище за неоснователност на исковата претенция, поради недоказаност и изтекла погасителна давност.

Административен съд София град, като съобрази доводите и исканията на страните, както и събраните по делото доказателства установява следното от фактическа страна: Със заповед № 8121к-4260/20.10.2016г. на Министъра на МВР на Р. Г. Т. - старши разследващ полицай в 02 РУ ОДМВР - П. е било наложено дисциплинарно наказание „Забрана за повишаване в длъжност за срок от една година”, с мотиви нарушение на служебната дисциплина на осн. чл. 199, ал. 1, т.5 от ЗМВР. След обжалване, с Решение № 14694/28.11.2018г. на Върховен административен съд - Пето отделение по адм. дело № 705/2017г., влязло в сила на 11.04.2019г. заповедта е отменена.

В исковата молба се твърди, че образуваното дисциплинарно производство срещу ст. разследващ полицай Р. Т. е засегнало отрицателно психическото й състояние и социалния й живот. Била е подложена на стрес и психично напрежение, породени от несигурността в правното й положение, което се явява пряка последица от образуваното дисциплинарно производство, продължило близо три месеца, за периода от 12.08.2016г. до 02.11.2016г. Заявява, че в резултат от незаконосъобразната заповед за налагане на дисциплинарно наказание било накърнено доброто й име в обществото и репутацията на служител в МВР, влошило се здравословното й състояние - получила хипертония, разстроен сън, нервно напрежение, които водят до срещи с психолог и прием на предписани лекарства.

Разпитани по делото са свидетелите Л. И. Т. – 34 години, дъщеря на ищцата и Й. С. Г. - 44 години, нейна приятелка.

Свидетелката Т. заявява, че след като са наказали майка й, преди да се установи, че е отменено наказанието, тя била в много лошо състояние, тъй като [населено място] е малък и провинциален град и започнали коментари от страна на хората. Спомня си случка, като били на кафе и две жени минали отстриани и казали, че това е полицайката, която „осра“ делото на кмета, такъв бил коментарът буквално. Майка й била притеснена, това го казали пред нея непознати жени, които минавали. Имало и проблем с бабата на свидетелката. Когато си вземала пенсията в пощата, охраната, който е дядо на това момченце, което било блъснато от кмета, казал на баба й да чака и пуснал хората преди нея на опашката, като пренебрегнал реда й. Казал, че тя пари си има и че може да почака. След прибирането на ищцата в П. от командировката в Трън била изключително зле, не можела да спи по цели нощи, ставала през нощта, пушела цигари, била в недобро здравословно състояние от цялото това нещо. Половин година след този случай й станало лошо и отишла в Бърза помощ, при което три дни имала кардиологичен проблем от притеснение. В този период свидетелката живеела в П., учила в С. и всеки уикенд се прибираща в [населено място], контактите им по телефона били всекидневни.

Свидетелката Г. разказва, че кметът на [населено място] бутнал дете от града със собствения си автомобил и ищцата е разследвала случая, като била наказана за това нещо. През периода, през който е текло наказанието Р. Т. не била същата, била напрегната, тревожила се относно работата, дали ще остане на длъжност, защото сама се грижи и за двете си деца. Било я срам от хората от [населено място]. Лятно време тя сама пожелавала да я командирова в [населено място], там да работи, защото лятната

ваканция няма кой да се грижи за децата ѝ, а майка ѝ там живее сама. Когато я наказали била командирована. Към края на лятото Т. отишла у приятелката си и разказала, че са я наказали, че няма вина, опитва се да докаже, че не е виновна. Била напрегната, не искала да контактува с външния свят, не искала да говори, да излиза. Често вдигала високо кръвно, не можела да спи. Пиела някакви лекарства.

Други доказателства по делото не са ангажирани.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, съдът обосновава следните правни изводи:

Съгласно чл.1, ал.1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Исковете по ал.1 се разглеждат по реда, установен в Административнопроцесуалния кодекс – чл.203 и сл. В чл.204 АПК са регламентирани условията за допустимост на иска, според ал.1 иск може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред. В настоящия случай фактическото основание, на което се базира претенцията на ищцата е наличие - дисциплинарното наказание „Забрана за повишаване в длъжност за срок от една година“, наложена с издадената Заповед №8121к-4260/20.10.2016г. на Министъра на МВР е отменено с Решение №14694/28.11.2018г. на ВАС. С Тълкувателно решение №4/06.11.2023г. на ОСС на ВАС по ТД 2/2021г. е прието, че разпоредбата на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ е приложима за обезщетение за неимуществени вреди от отмяна като незаконосъобразна заповед за прекратяване на служебното правоотношение, когато закон предвижда право на обезщетение в размер на получаваните възнаграждения. На още по-голямо основание следва, че разпоредбата на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ е приложима и в настоящия случай, при който неимуществената вреда, която се претендира от ищцата е следствие от дисциплинарно наказание, за което законът не предвижда право на парично обезщетение при отмяната му.

Искът е насочен срещу легитимиран ответник – Министерство на вътрешните работи и е допустим. Разгледан по същество искът е частично основателен, по следните съображения:

Разпоредбата на чл.1, ал.1 ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Отговорността по ЗОДОВ има обективен характер – възниква при наличие на изрично предвидените в закона предпоставки и не е обусловена от наличието на виновно поведение от страна на конкретно длъжностно лице, причинило с поведението си вредата – чл.4 ЗОДОВ, докато деликтната отговорност по чл.45 и сл. ЗЗД е обусловена от виновно поведение на причинителя на вредата, вкл. в хипотезата на обезпечителната отговорност по чл.49 ЗЗД, като вината се предполага до доказване на противното.

На първо място, неоснователно е възражението за изтекла погасителна давност по чл.110 ЗЗД. Погасителната давност е институт на материалното и процесуалното право, представляваща изтичането на предвидения в закона период от време, през който субектът на правото /вземането/ бездейства и не го упражнява. Съответно с изтичането на давността и при направено възражение от насрещната страна вземането се погасява, респ. предявеният иск следва да се отхвърли като неоснователен поради изтичането на давностния срок за предявяването му. Както се посочи, ЗОДОВ

предвижда специален ред и условия за обезщетяване на лицата, твърдящи увреда на техните права и законни интереси като съгласно § 1 от заключителните му разпоредби за неуредените в закона въпроси се прилагат разпоредбите на гражданските и трудовите закони. Според субсидиарно приложимата разпоредба на чл.110 ЗЗД, с изтичането на петгодишен давностен срок се погасяват всички вземания, за които законът не предвижда друг срок.

Въпросът относно началния момент на погасителната давност на иска за обезщетение за вреди с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ е решен с Тълкувателно решение № 3/22.04.2004г. на ОСГК на ВКС по тълк. д. № 3/2004г. В т.4 от него е прието, че когато вредите произтичат от незаконни актове на администрацията, началният момент на забавата и съответно дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменя унищожаемият административен акт, а при нищожния административен акт – това е моментът на неговото издаване.

В настоящия случай заповедта, от която се претендира да са настъпили вредите, е отменена като незаконосъобразна с Решение №14694/28.11.2018г. на ВАС, влязло в сила на 11.04.2019г. Следователно, началният момент, от който е започнал да тече давностният срок за вземането за присъждане на обезщетение за вреди спрямо държавата е 11.04.2019г. и изтича на 11.04.2024г. При положение, че исковата молба е подадена на 16.03.2023г., погасителна давност не е изтекла и възражението за изтекла погасителна давност по чл.110 ЗЗД е неоснователно.

За реализиране на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ следва да е осъществен фактическият състав, изискващ кумулативното наличие на три предпоставки – незаконосъобразен административен акт, отменен по надлежния ред, респективно обявен за нищожен, или незаконосъобразно действие или незаконосъобразно бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод упражняване на административна дейност; настъпила вреда; причинно-следствена връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и настъпилата вреда. Отсъствието на която и да е от трите предпоставки е пречка за реализиране на отговорността на държавата по този ред.

В настоящия случай ищцата, чрез свидетели установява, че образуваното дисциплинарно производство срещу нея е засегнало отрицателно психическото ѝ състояние, което е нормално да се случи на всяко лице, срещу което има образувано производство за налагане на дисциплинарно наказание. Стрес и несигурност е изпитала, според показанията на дъщеря ѝ и приятелката ѝ Й. С. Г. и тези психически състояния представляват логична, пряка и непосредствена последица от повдигнатото ѝ дисциплинарно обвинение, във връзка с пропуски при разследването на случай, при който кметът на [населено място] е извършил ПТП. Тъй като самата Р. Т. е от [населено място], където живее майка ѝ и по време на инцидента е била командирована в същия град да изпълнява служебните си задължения на старши разследващ полицай от 02 РУ при ОДМВР – П., предвид публичността на произшествието, което е разследвала, съдът приема за установено от свидетелските показания, че дисциплинарното производство се е отразило по негативен начин на социалния ѝ живот сред жителите на града, които я познават и на репутацията ѝ като професионалист и служител на реда. Относно влошаването на здравословното състояние не се представят медицински доказателства и не е ясно от кога датира

артериалната хипертония, нито как се е развивало заболяването преди дисциплинарното производство, поради което увредата на здравето на ищцата, по причина на издадената заповед за дисциплинарно наказание не е безспорно доказана. Обезщетенията за неимуществени вреди се присъждат за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразния административен акт. Съгласно чл.52 ЗЗД във вр. с § 1 ЗР ЗОДОВ, обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието „справедливост“ не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на редица конкретни, обективно съществуващи факти, имащи значение за правилното определяне на размера на обезщетението. В исковата молба, по която е образувано делото, обезщетението за вреди се претендира в размер на 15 000 лева. Стресът и несигурността за служебното си положение ищцата основателно претендира в периода от 02.11.2016г. – от връчване на дисциплинарната заповед до 11.04.2019г., когато е отменена, след което тези негативни емоции са отпаднали. Справедливо, според съда е да се присъди, с оглед продължителността на периода, пред който ищцата е търпяла негативни емоции от дисциплинарното производство, обезщетение в размер на 800 /осемстотин лева/, като се има предвид, че отмененото дисциплинарно наказание, от което са настъпили вредите е „забрана за повишаване в длъжност за срок от една година“, което като тежест и интензитет е много по-леко и много по-незначително може да се отрази на кариерното развитие на служителката в МВР, в сравнение с „предупреждение за уволнение“ или „уволнение“. От друга страна ограниченията в социалния живот, унижението и срама, които ищцата е претърпяла, поради факта, че не живее постоянно в [населено място], а гостува там за кратки периоди (през почивни дни, отпуски) са минимални. Основателно е искането за присъждане на лихви от образуването на производството на 16.03.2023г. до окончателното плащане.

При този изход на спора и при съобразяване на нормата на чл.10, ал.3 ЗОДОВ, претенцията на ищеца за присъждане на разноски и адвокатско възнаграждение е частично основателна. Адвокатското възнаграждение, което се претендира на основание чл.38, ал.1, т.3 от ЗА е в размер 1750 лева, но следва да се присъди съразмерно на уважената част от исковата претенция, или в размер на 93 лева, както и платената държавна такса от 10 лева.

Водим от горното, Административен съд София-град, Първо отделение, 11-ти състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА Министерство на вътрешните работи да заплати на Р. Г. Т. сумата от 800 /осемстотин/ лева обезщетение за претърпени неимуществени вреди, представляващи преживения от нея срам, унижение и тревоги от незаконосъобразно наложеното й дисциплинарно наказание „Забрана за повишаване в длъжност за срок от една година“ с издадената Заповед №8121к-4260/20.10.2016г. на Министъра на МВР, за периода от 02.11.2016г., когато й е била връчена заповедта до 11.04.2019г., когато е отменена с Решение №14694/28.11.2018г. на ВАС, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба 16.03.2023г. до окончателното изплащане.

ОТХВЪРЛЯ исковата молба за горницата над присъдената сума до пълния претендиран размер от 15 000 лева.

ОСЪЖДА Министерство на вътрешните работи да заплати на Р. Г. Т. разноски по

делото в размер на 103 /сто и три/ лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок пред
Върховния административен съд.

СЪДИЯ: